

Kartičarstvo u BiH u 2020. godini

ODJELJENJE ZA PLATNE SISTEME

Sarajevo, 31.03.2021. godine

Sadržaj:

1. Uvod	3
2. Broj aktivnih kartica	3
3. Zastupljenost prema vrsti kartice	4
4. Promet karticama	5
5. Broj transakcija i visina prosječne transakcije kartica	9
6. Prosječan promet po kartici	10
7. Zastupljenost prema brendovima	10
8. Vodeći brendovi u kartičarstvu po vrijednosti transakcija	11
9. Realizacija karticama bh. banaka u inostranstvu.....	13
10. Realizacija inostranih kartica u BiH	15
11. Korištenje kontaktnih / beskontaktnih kartica u BiH	17
12. ATM i POS uređaji	18
13. Elektronsko bankarstvo	20

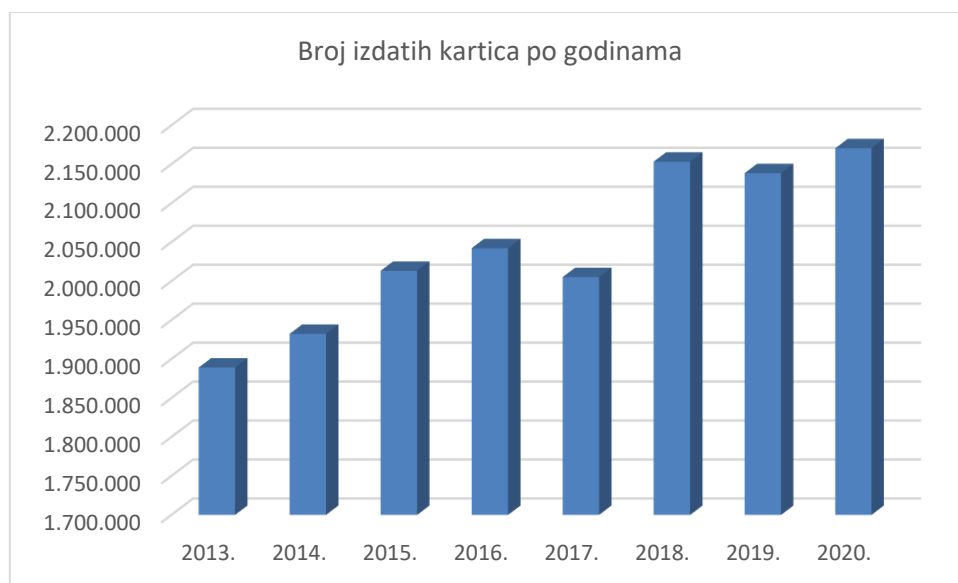
1. Uvod

Izveštaj „Kartičarstvo u BiH u 2020. godini“ kao redovan godišnji izvještaj o kartičnom poslovanju u BiH je rađen na osnovu podataka prikupljenih od 24 banke u BiH i Diners Club BH d.o.o.

2. Broj aktivnih kartica

Kartice svojim klijentima izdaju 23 banke u BiH i jedna kartičarska kuća. U pitanju su globalni brendovi: MasterCard, Visa, American Express i Diners, dok samo jedna banka – KIB d.d. Velika Kladuša nudi jedinu domaću karticu – Bamcard.

U 2020. godine je bilo ukupno aktivnih 2.170.556, za razliku od 2019. godine kada je bilo 2.138.604 aktivnih kartica.

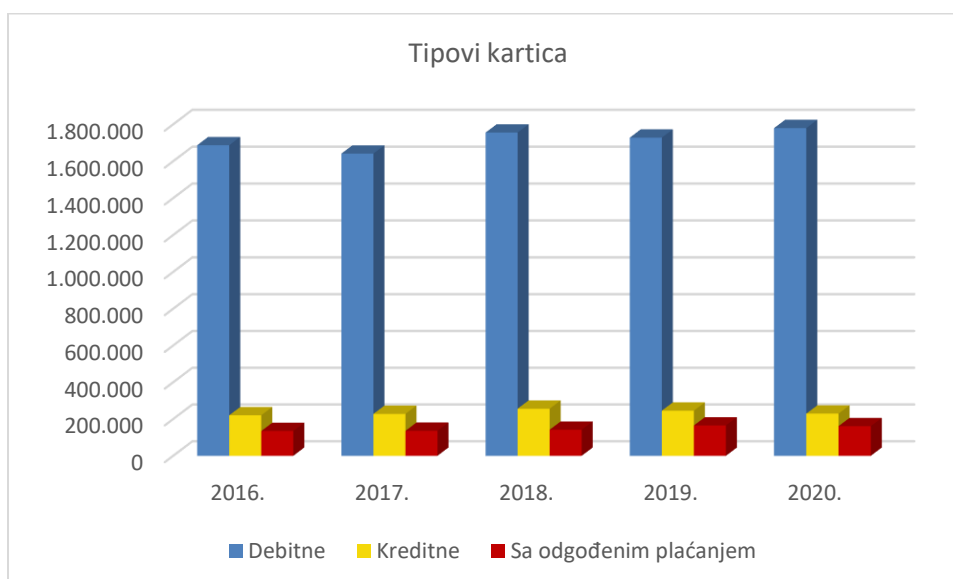
Agregatno posmatrano, u 2020. godini povećan je broj kartica za 31.952 u odnosu na 2019. godinu.

3. Zastupljenost prema vrsti kartice

Vrste kartica			
Godina	Debitne	Kreditne	Sa odgođenim plaćanjem
2016.	1.686.751	220.572	134.957
2017.	1.641.222	227.910	136.081
2018.	1.755.474	256.059	141.813
2019.	1.728.040	245.573	164.991
2020.	1.779.750	229.542	161.264

Najzastupljenije su debitne kartice, kao što je prikazano na sljedećem grafikonu:

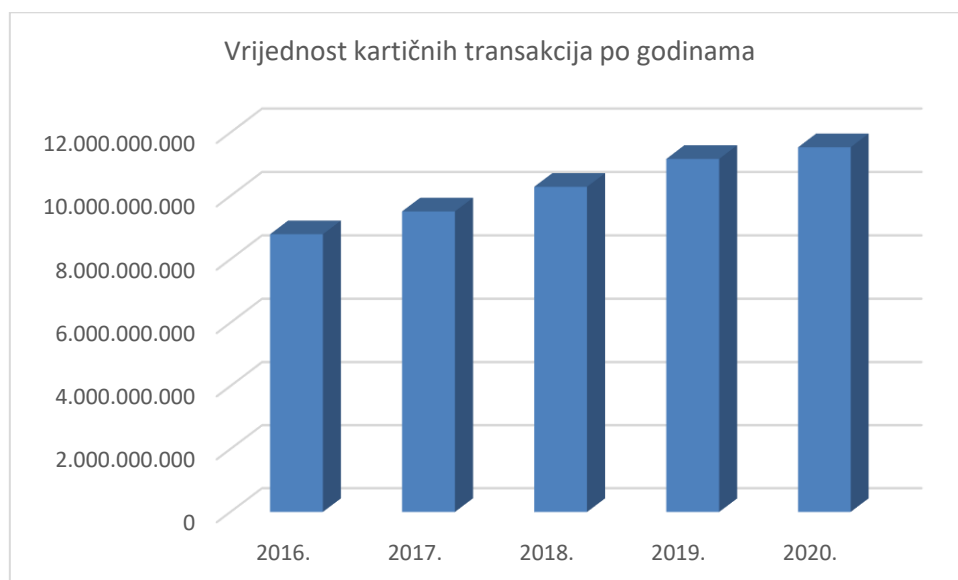

4. Promet karticama

U 2020. godini je karticama, u zemlji i inostranstvu, realizovano transakcija u vrijednosti od 11.535.123.080 KM. Godine 2019. realizovana vrijednost transakcija je bila 11.166.890.301 KM, što znači da je došlo do povećanja vrijednosti transakcija u iznosu od 368.232.779 KM.

Počevši od 2019. godine, u izvještaj su obuhvaćene i kartične transakcije obavljene putem interneta.

Vrijednost kartičnih transakcija po godinama					
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Vrijednost transakcija	8.791.381.069	9.511.334.218	10.286.958.664	11.166.890.301	11.535.123.080
Razlika u odnosu na prethodnu godinu	1.127.795.604	719.953.149	775.624.446	879.931.637	368.232.779

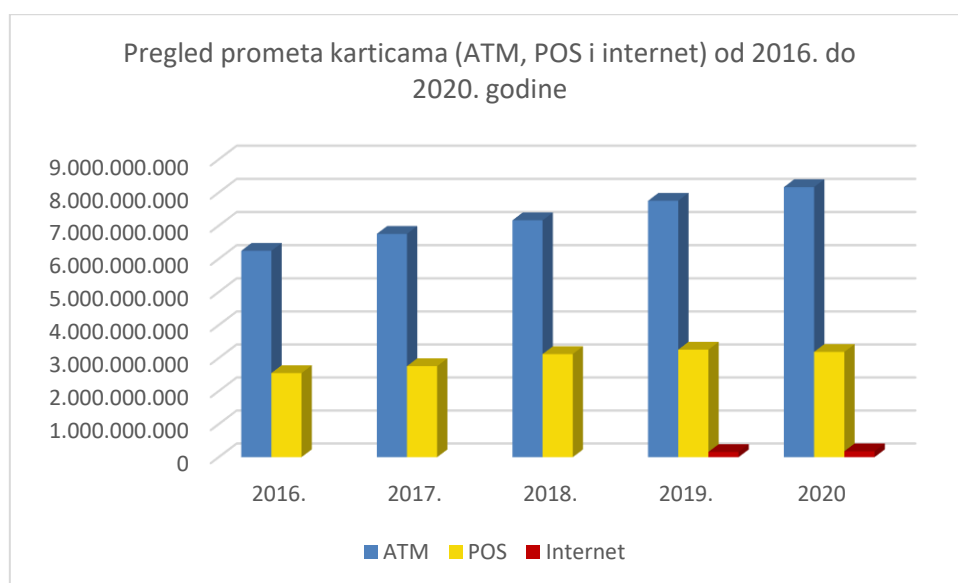

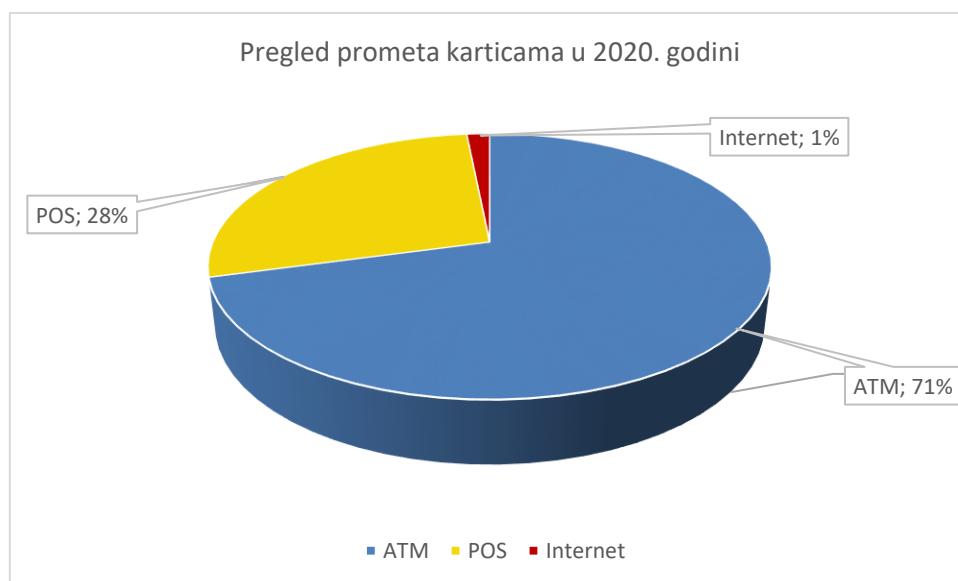
Struktura potrošnje (ATM, POS i internet) u iznosu od 11.535.123.080 KM je sljedeća:

- putem ATM aparata podignuto je, što u zemlji što u inostranstvu, gotovine u iznosu od 8.165.945.556 KM (2019. godine taj je iznos bio manji i iznosio je 7.752.955.054 KM),
- na POS aparatima je realizovano 3.188.540.041 KM (2019. godine taj iznos je bio veći i iznosio je 3.256.522.942 KM)
- putem interneta realizovano je 180.637.483 KM. (2019. godine taj je iznos bio manji i iznosio je 157.412.304 KM).

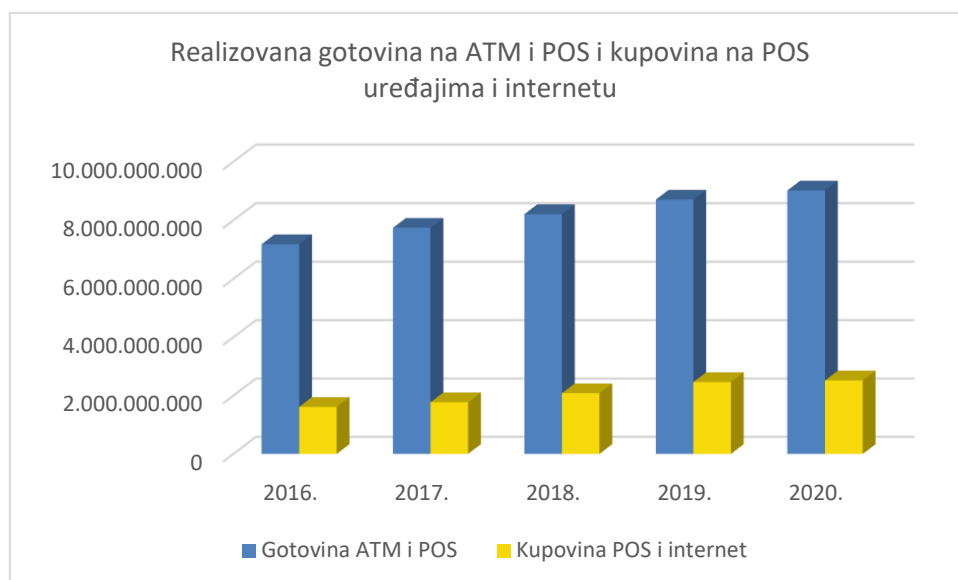
U procentima na ATM aparatima je realizovano 71% vrijednosti, putem POS uređaja 28%, dok je putem interneta realizovano 1% vrijednosti kartičnih transakcija.

Pregled prometa karticama (ATM, POS i internet) od 2016. do 2020. godine					
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
ATM	6.244.340.685	6.754.333.637	7.164.868.325	7.752.955.054	8.165.945.556
POS	2.547.040.384	2.757.000.581	3.122.090.339	3.256.522.942	3.188.540.041
Internet				157.412.304	180.637.483
Ukupno	8.791.381.069	9.511.334.218	10.286.958.664	11.166.890.301	11.535.123.080
Razlika u odnosu na prethodnu godinu	1.127.795.604	719.953.149	775.624.446	879.931.637	368.232.779

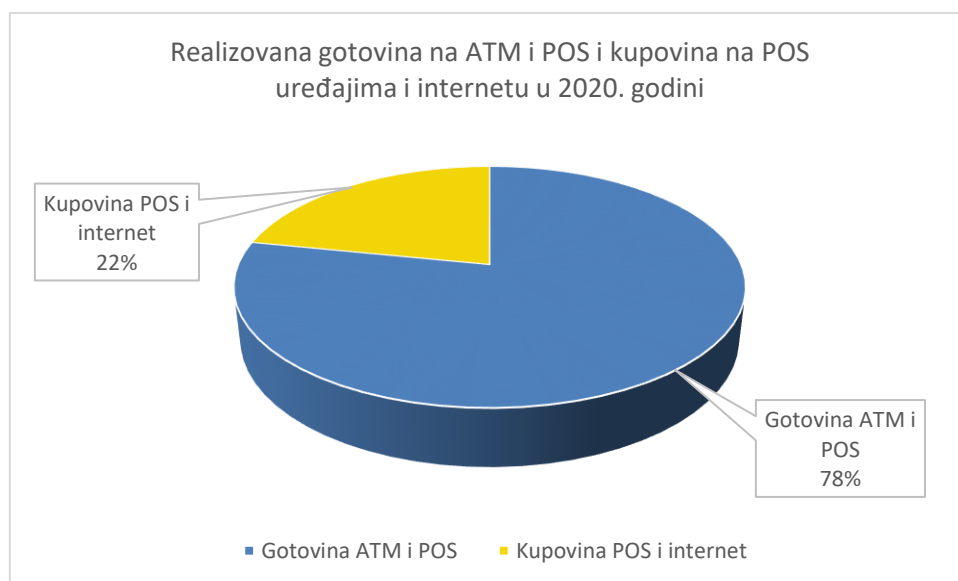

Realizovana gotovina na ATM i POS i kupovina na POS uređajima i internetu			
Godina	Gotovina ATM i POS	Kupovina POS i internet	Ukupno
2016.	7.180.282.093	1.611.098.976	8.791.381.069
2017.	7.741.241.399	1.770.092.819	9.511.334.218
2018.	8.205.753.284	2.081.205.381	10.286.958.664
2019.	8.704.171.225	2.462.719.076	11.166.890.301
2020.	9.016.265.306	2.518.857.773	11.535.123.080

U 2020. godini procenat realizovane gotovine na ATM i POS uređajima je iznosio 78%, a vrijednost roba i usluga je iznosila samo 22% od ukupnog prometa putem kartica, te je isto jednako 2019. godini.

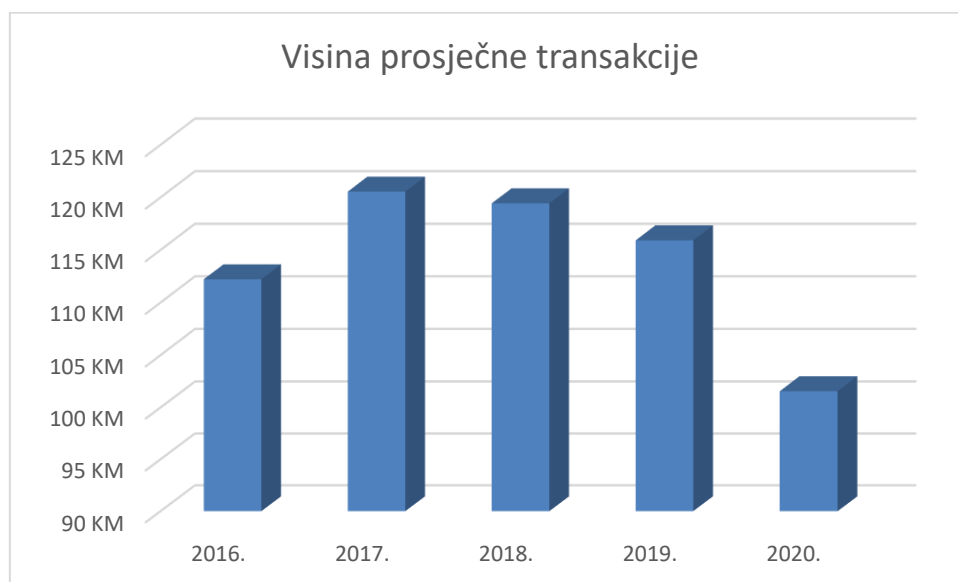
Promet karticama na internetu			
Godina	U zemlji	U inostranstvu	Ukupno
2020.	53.192.290	127.445.193	180.637.483

5. Broj transakcija i visina prosječne transakcije kartica

U 2020. godini ukupan broj transakcija je bio 113.574.237 i veći je u odnosu na 2019. godinu kada je iznosio 96.338.688. Prosječna vrijednost jedne transakcije bila je 102 KM u 2020. godini i manja je u odnosu na 2019. godinu za 14 KM.

Visina prosječne transakcije za protekle godine					
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Vrijednost transakcija	8.791.381.069	9.511.334.218	10.286.958.664	11.166.890.301	11.535.123.080
Broj transakcija	78.349.350	78.902.847	86.134.742	96.338.688	113.574.237
Visina prosječne transakcije	112 KM	121 KM	119 KM	116 KM	102 KM
Razlika u odnosu na prethodnu godinu	3 KM	9 KM	-2 KM	-3 KM	-14 KM

6. Prosječan promet po kartici

Prosječan godišnji promet po jednoj kartici u 2020. godini iznosio 5.314 KM, za razliku od 2019. godine kada je bio manji i iznosio je 5.222 KM. Dakle, zabilježeno je povećanje u visini od 92 KM.

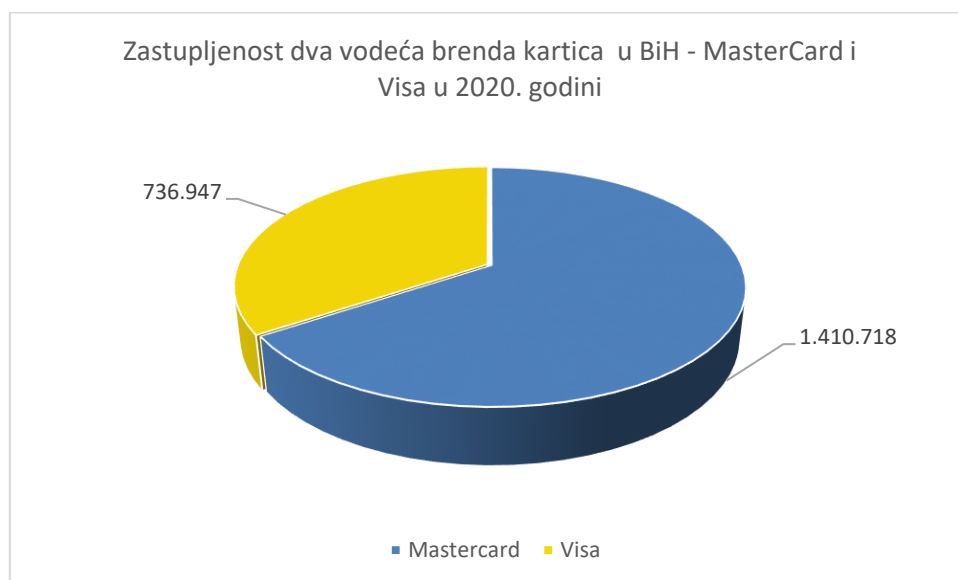
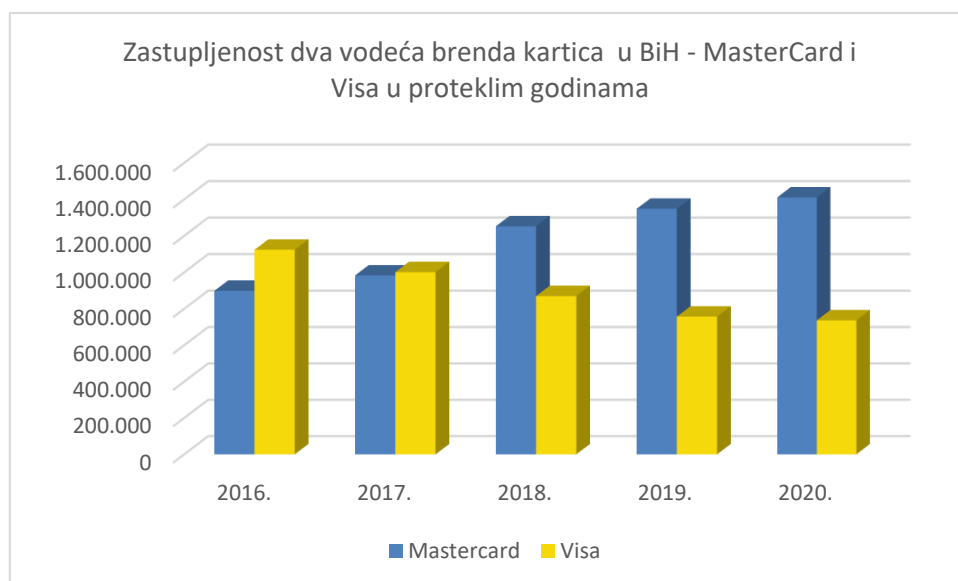
Prosječan promet po jednoj kartici za protekle godine					
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Broj kartica	2.042.280	2.005.213	2.153.346	2.138.604	2.170.556
Prosječan promet po kartici	4.305 KM	4.743 KM	4.777 KM	5.222 KM	5.314 KM
Razlika u odnosu na prethodnu godinu	498 KM	438 KM	34 KM	445 KM	92 KM

7. Zastupljenost prema brendovima

U Bosni i Hercegovini, shodno aktivnim karticama, zastupljenost prema brendovima u periodu od 2016. godine do 2020. godine je kao u narednoj tabeli:

Zastupljenost kartica u BiH prema brendovima						
Godina	Mastercard	Visa	Diners	American	BamCard	Ukupno
2016.	898.914	1.124.181	0	7.471	11.714	2.042.280
2017.	983.194	1.001.137	3.792	7.246	9.844	2.005.213
2018.	1.252.486	870.018	13.350	7.123	10.369	2.153.346
2019.	1.348.275	757.775	12.970	7.304	12.280	2.138.604
2020.	1.410.718	736.947	6.324	6.901	9.666	2.170.556

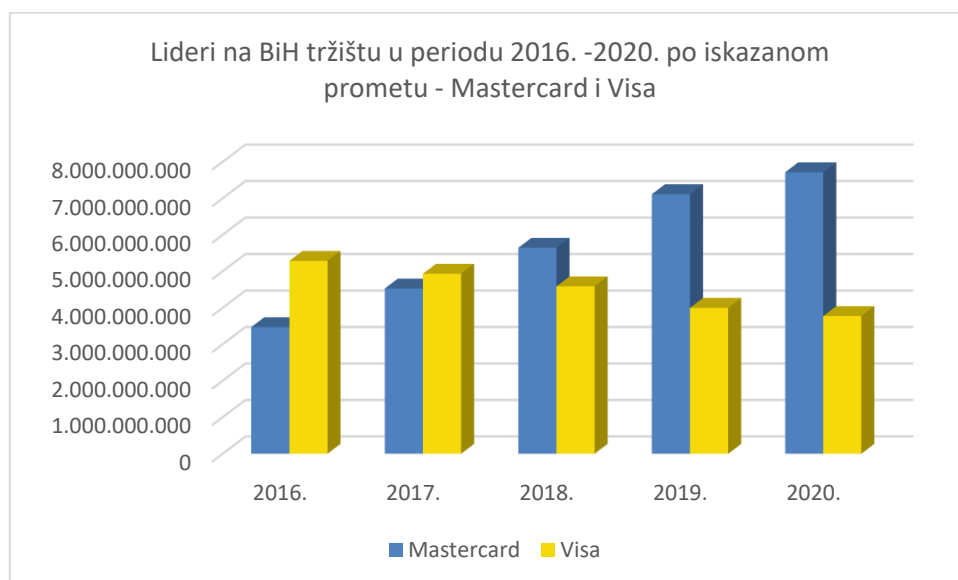
8. Vodeći brendovi u kartičarstvu po vrijednosti transakcija

Najveći iskazani promet u protekloj godini zabilježila je Maestro debitna kartica s prometom od 7.499.312.977 KM. Slijedi je Visa debitna s prometom od 3.431.551.015 KM.

Promet prvih šest vodećih kartica na bankarskom tržištu BiH od 2016. do 2020. godine						
	Mastercard Maestro debitna	Mastercard kreditna	Mastercard sa odgođenim plaćanjem	Visa debitna	Visa kreditna	Visa sa odgođenim plaćanjem
2016.	3.260.548.298	118.886.176	92.010.021	4.877.980.869	105.163.866	303.385.270
2017.	4.311.459.375	112.334.990	103.836.813	4.525.800.813	103.759.174	304.992.432
2018.	5.423.054.267	140.742.500	80.676.156	4.182.851.733	100.862.576	304.928.133
2019.	6.845.807.873	194.622.698	74.001.263	3.601.551.407	98.761.613	299.088.287
2020.	7.499.312.977	127.874.232	89.012.602	3.431.551.015	84.894.231	256.697.902

Lideri na tržištu BiH u periodu 2016. - 2020. po iskazanom ukupnom prometu kartica u KM		
Godina	Mastercard	Visa
2016.	3.471.444.495	5.286.530.005
2017.	4.527.631.177	4.934.552.418
2018.	5.644.472.923	4.588.642.441
2019.	7.114.431.834	3.999.401.306
2020.	7.716.199.811	3.773.143.149

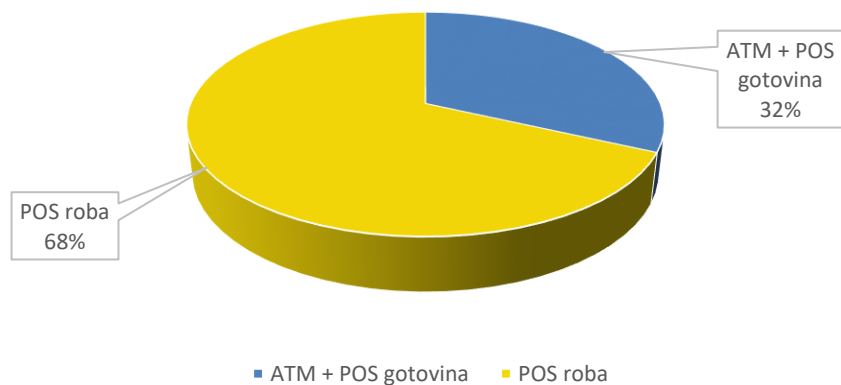
9. Realizacija karticama bh. banaka u inostranstvu

Realizovana vrijednost u inostranstvu kartica izdatih u bh. bankama po godinama (u KM)					
Godina	Podizanje gotovine - ATM i POS banaka	%	Kupovina robe i usluga - POS	%	Ukupno
2016.	157.432.300	31,89%	336.233.572	68,11%	493.665.871
2017.	149.116.978	28,16%	380.343.995	71,84%	529.460.973
2018.	148.722.157	23,88%	474.027.695	76,12%	622.749.852
2019.	168.247.586	28,27%	426.812.356	71,73%	595.059.942
2020.	166.320.722	31,86%	355.723.272	68,14%	522.043.994

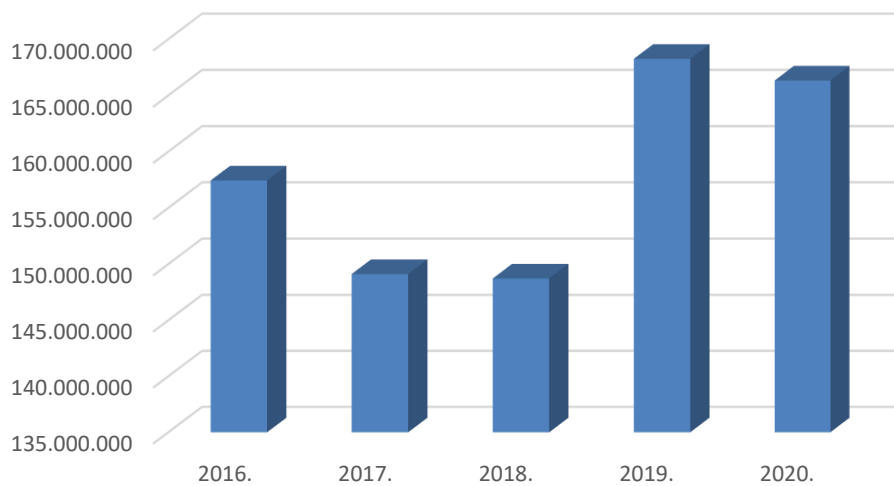

U 2020. godini, na ATM i POS uređajima banaka u inostranstvu, vlasnici kartica izdatih u Bosni i Hercegovini realizovali su transakcije u vrijednosti od 522.043.994 KM, a u toku 2019. godine 595.059.942 KM. Sumarno gledajući, ukupno realizovana vrijednost transakcija je manja za 73.015.948 KM. Od tog iznosa, na ATM i POS uređajima je podignuto gotovog novca 166.320.722 KM (u toku 2019. godine 168.247.586 KM), a robe i usluga na POS uređajima je realizovano u vrijednosti od 355.723.272 KM (u toku 2019. godine 426.812.356 KM).

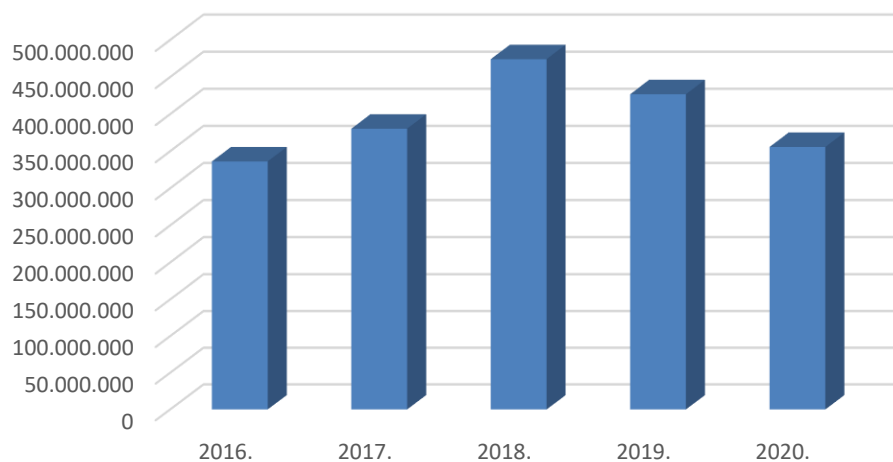
Podignuta gotovina i kupovina roba i usluga realizovani karticama BH banaka u inostranstvu u 2020. godini

Podizanje gotovine u inostranstvu (ATM + POS)

Kupovina robe i usluga (POS) u inostranstvu

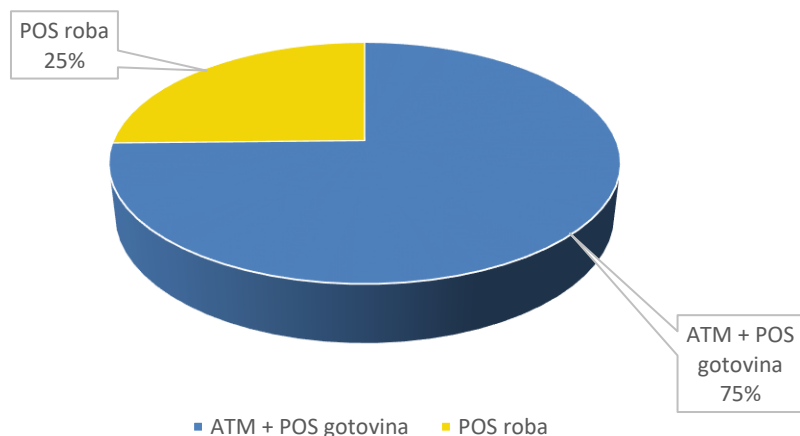
10. Realizacija inostranih kartica u BiH

Realizovana vrijednost inostranih kartica u bh. bankama i trgovinama po godinama (u KM)					
Godina	Podizanje gotovine - ATM i POS banaka	%	Kupovina robe i usluga - POS	%	Ukupno
2016.	1.075.006.118	73,14%	394.692.297	26,86%	1.469.698.415
2017.	1.212.928.661	69,70%	527.299.419	30,30%	1.740.228.080
2018.	1.390.398.792	68,14%	650.248.273	31,86%	2.040.647.065
2019.	1.708.497.862	67,21%	833.542.794	32,79%	2.542.040.656
2020.	1.177.242.347	74,67%	399.316.410	25,33%	1.576.558.757

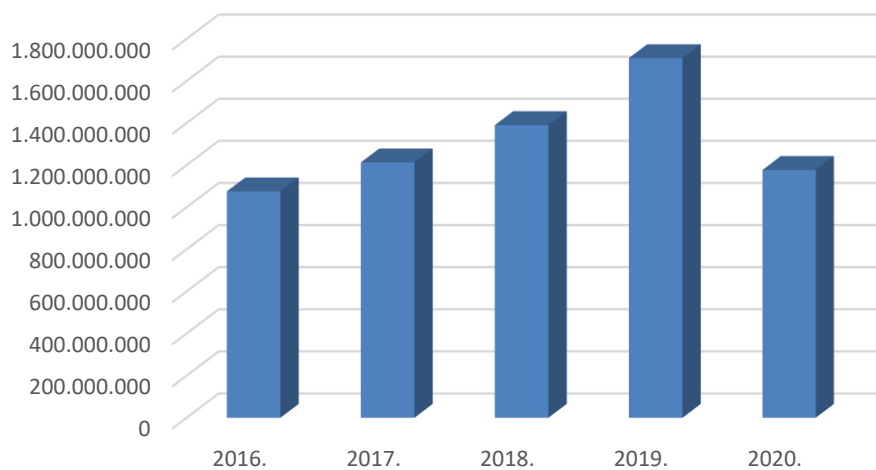

Karticama izdatim u inostranstvu na ATM i POS uređajima bh. banaka u 2020. godini realizovana je vrijednost transakcija 1.576.558.757 KM (u toku 2019. godine 2.542.040.656 KM). Od ovog iznosa preko ATM i POS uređaja dignuto je gotovine u iznosu od 1.177.242.347 KM (u toku 2019. godine 1.708.497.862 KM). Robe i usluga preko POS uređaja je realizovano u vrijednosti od 399.316.410 KM (2019. godine 833.542.794 KM).

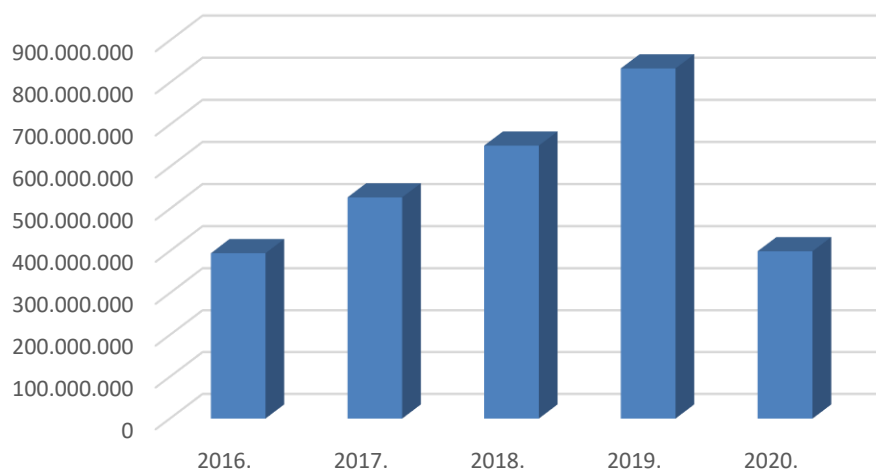
Podignuta gotovina i kupovina roba i usluga inostranim karticama u BH bankama i trgovinama u 2020. godini

Inostrane kartice - podizanje gotovine u BiH (ATM + POS)

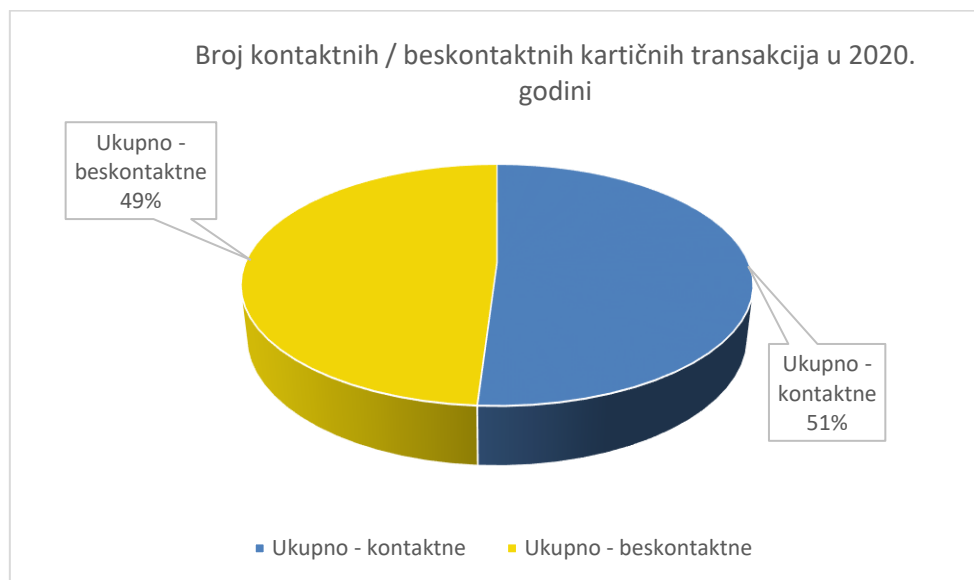
Kupovina robe i usluga (POS) inostranim karticama u BiH

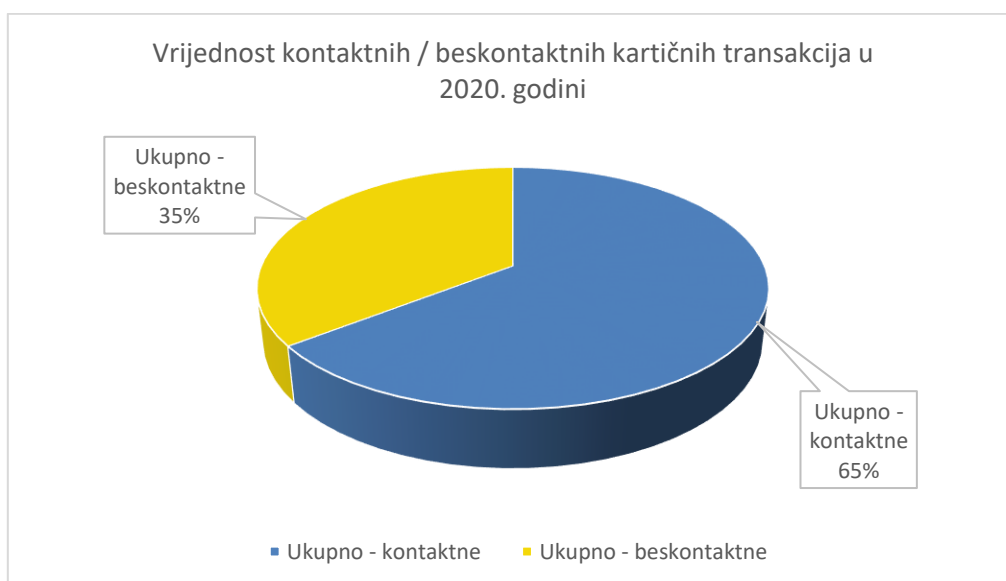
11. Korištenje kontaktnih / beskontaktnih kartica u BiH

U procentima iskazano, u ukupnom broju kartičnih transakcija 51% je realizovano kontaktnih transakcija, nasuprot 49% beskontaktnih transakcija.

Broj kontaktnih / beskontaktnih kartičnih transakcija u 2020. godini		
Ukupno - kontaktne	Ukupno - beskontaktne	Ukupno
51%	49%	100%

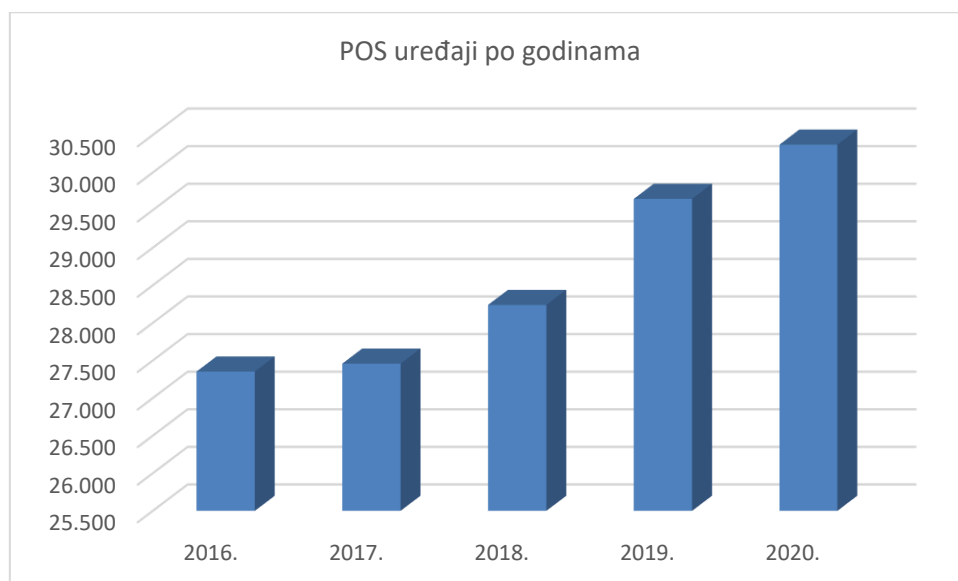
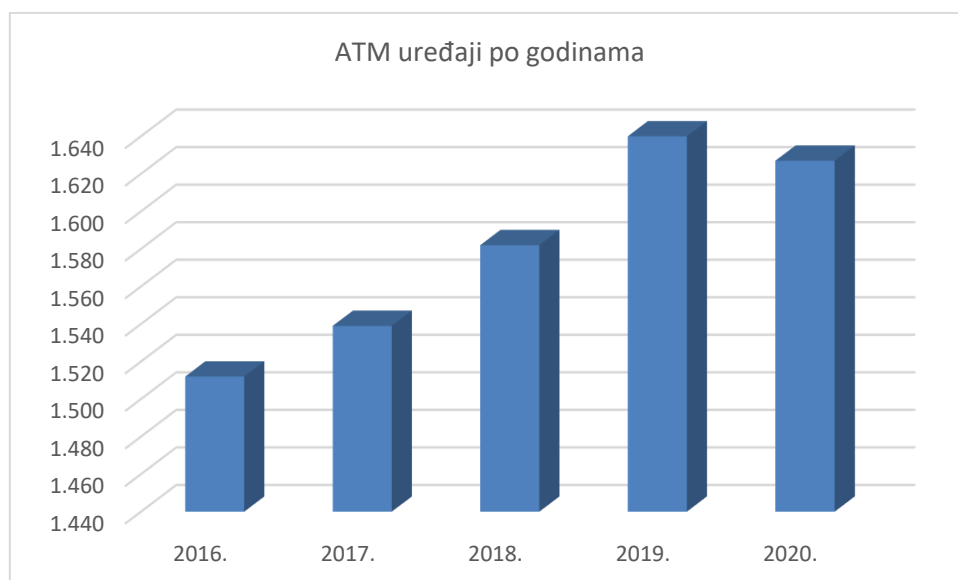
Vrijednost kontaktnih / beskontaktnih kartičnih transakcija u 2020. godini		
Ukupno - kontaktne	Ukupno - beskontaktne	Ukupno
65%	35%	100%

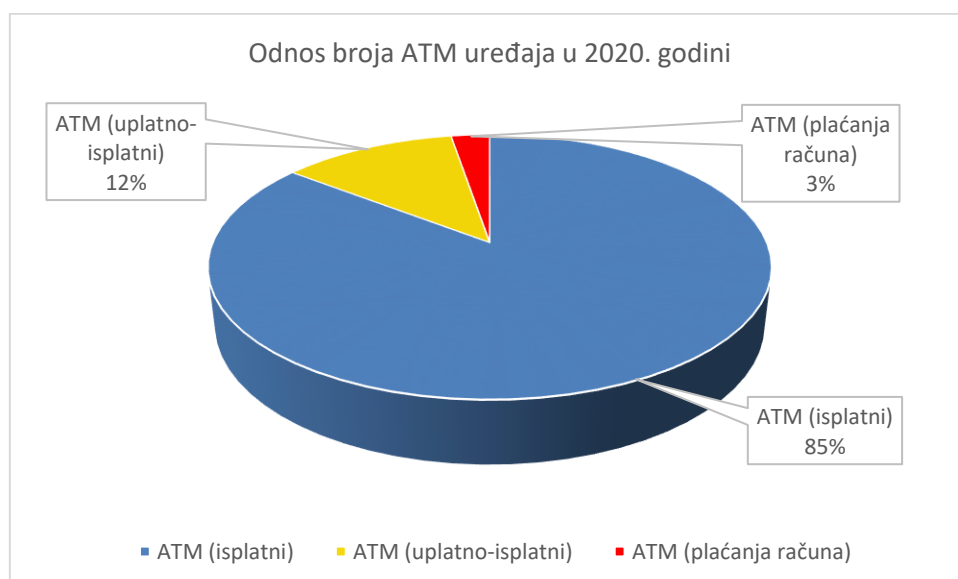
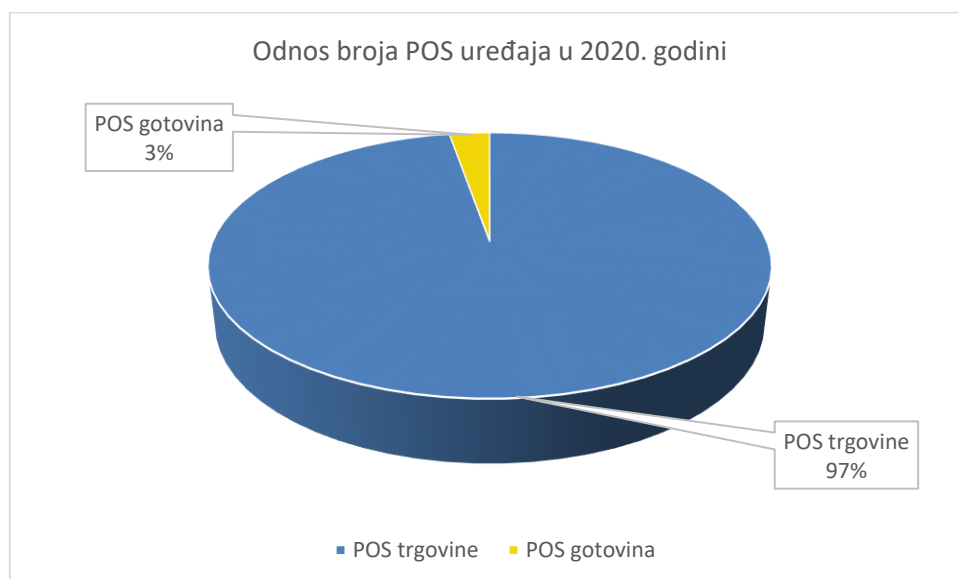
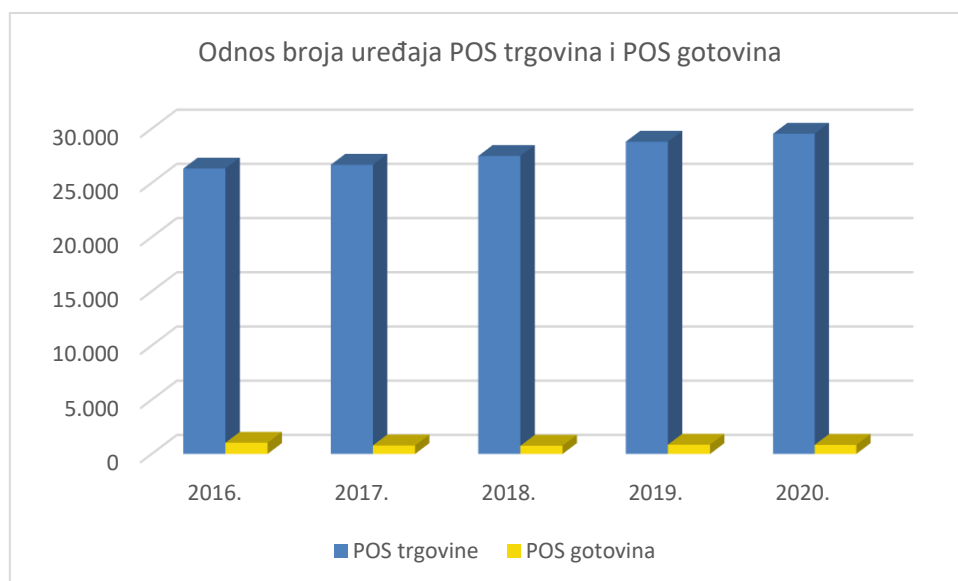

12. ATM i POS uređaji

Banke konstantno rade na uvođenju u ponudu većeg broja ATM i/ili POS uređaja. U protekloj godini bilo je instaliranih ukupno 1.627 ATM uređaja (prethodne 2019. godine 1.640) i 30.371 POS uređaja (2019. godine 29.650). Od ukupnog broja instaliranih POS uređaja, 29.534 je instalirano u trgovinama i 837 na šalterima banaka.

Broj instaliranih ATM i POS uređaja u BiH								
Godina	ATM (isplatni)	ATM (uplatno-isplatni)	ATM (plaćanja računa)	Ukupno ATM	POS trgovine	POS gotovina	Ukupno POS	Ukupno ATM i POS
2016.	1.512			1.512	26.324	1.029	27.353	28.865
2017.	1.539			1.539	26.673	785	27.458	28.997
2018.	1.403	179		1.582	27.481	758	28.239	29.821
2019.	1.430	177	33	1.640	28.796	854	29.650	31.290
2020.	1.390	194	43	1.627	29.534	837	30.371	31.998

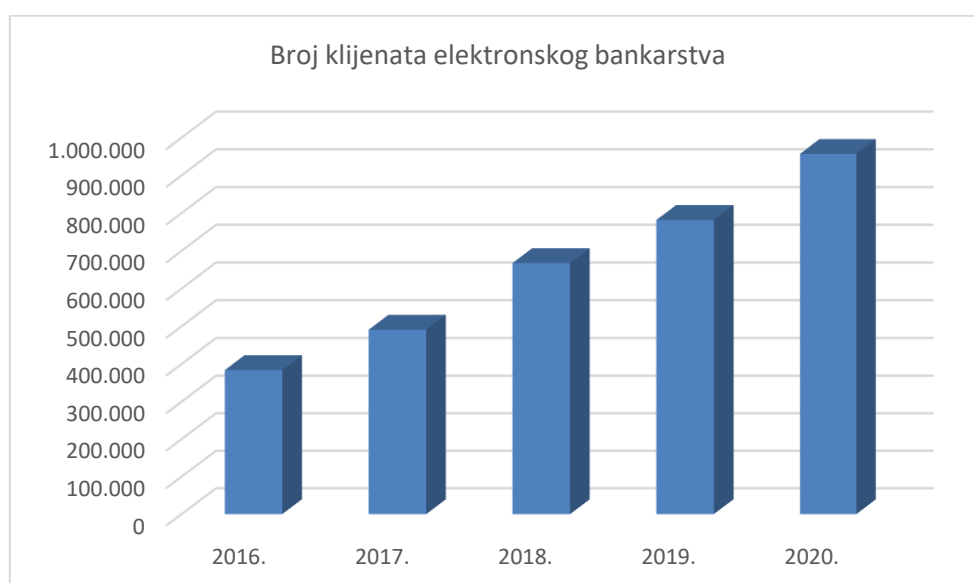
U narednoj tabeli dajemo prikaz broja banaka kojih prihvataju određene brendove kartica na svojim ATM uređajima i POS aparatima sa stanjem na dan 31.12.2020. godine:

Kartični brend	ATM	POS
Mastercard Maestro debitna	17	10
Mastercard kreditna	17	10
Mastercard sa odgođenim plaćanjem	15	10
Visa debitna	20	12
Visa kreditna	20	12
Visa sa odgođenim plaćanjem	18	11
Diners kreditna	5	6
Diners sa odgođenim plaćanjem	5	6
American kreditna	4	4
American sa odgođenim plaćanjem	4	4
BamCard debitna	7	0
BamCard kreditna	7	0
China UnionPay	4	2

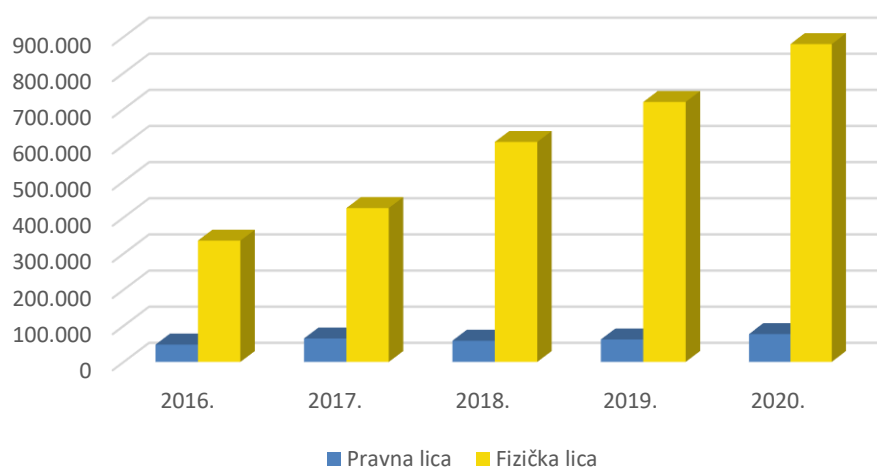
13. Elektronsko bankarstvo

U BiH 23 banke nude elektronsko bankarstvo (mobilno i/ili internet bankarstvo).

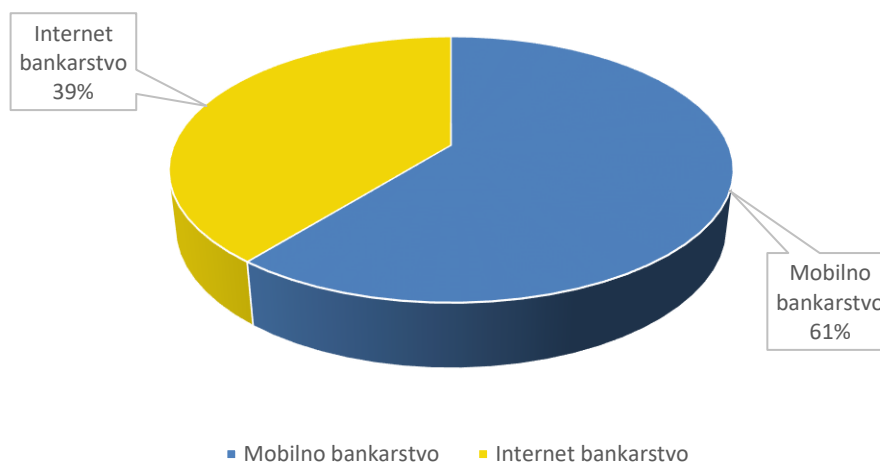
Ovom vrstom usluge obuhvaćeno je ukupno 956.601 subjekt (u toku 2019. bilo je 781.731), i to 76.994 pravnih subjekata (u toku 2019. bilo je 62.707) i 879.607 fizička lica (u toku 2019. je bilo 719.524). Izražen je trend povećanja broja klijenata koji koriste ove usluge.

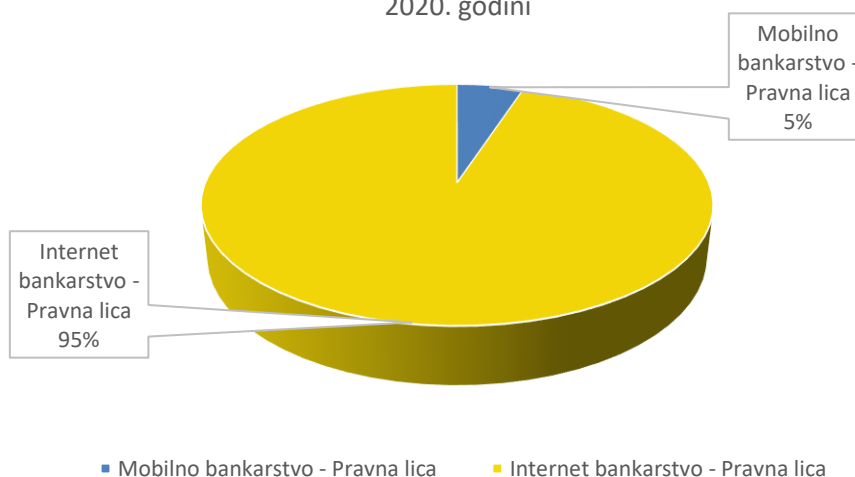
Broj klijenata elektronskog bankarstva - pravna i fizička lica

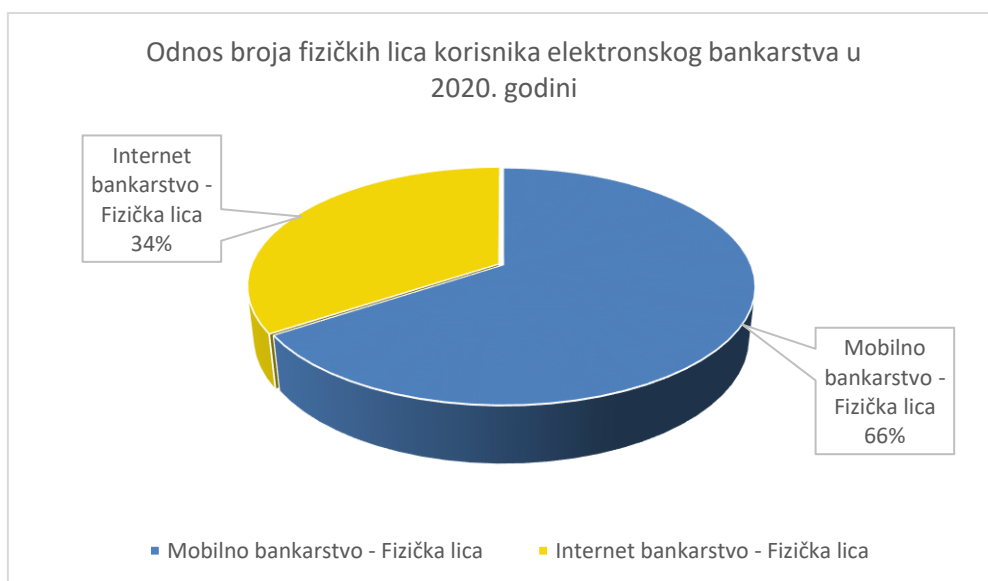

Odnos broja korisnika elektronskog bankarstva u 2020. godini

Odnos broja pravnih lica korisnika elektronskog bankarstva u 2020. godini

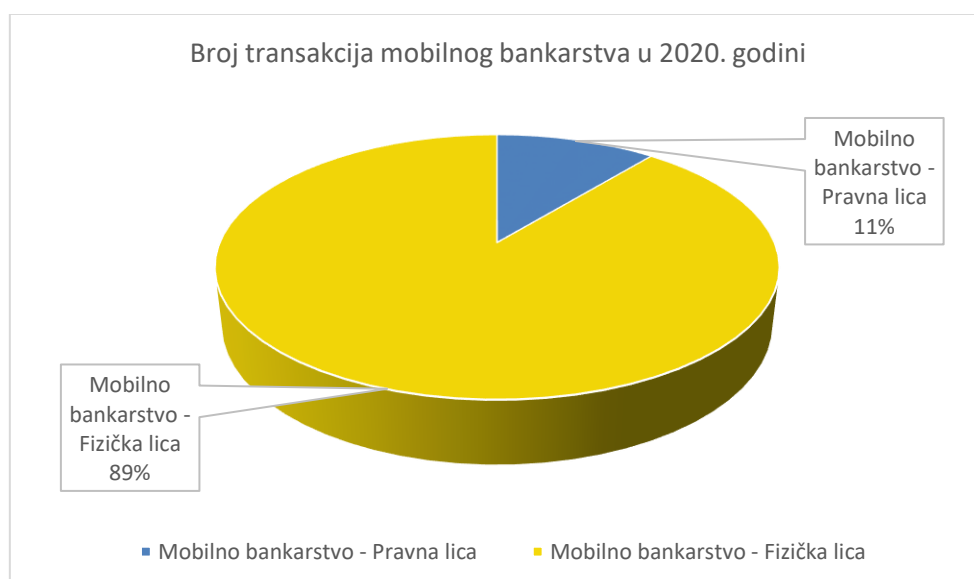

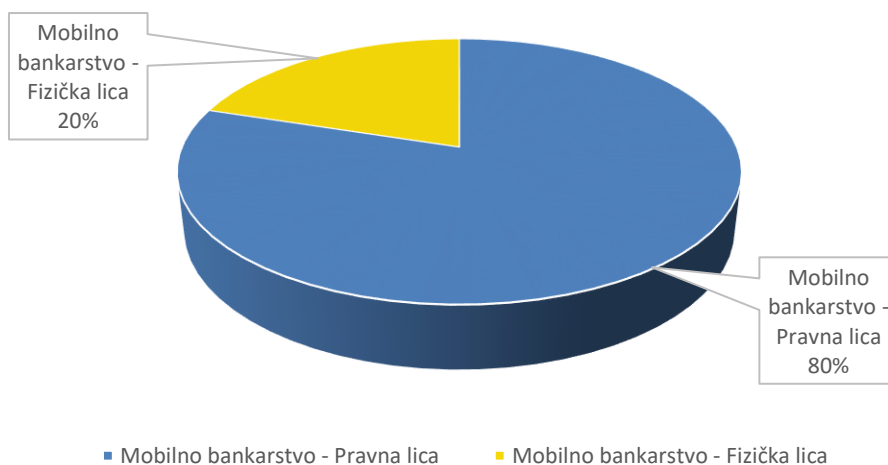
Pregled broja i vrijednosti transakcija elektronskog bankarstva dajemo u nastavku:

Broj transakcija elektronskog bankarstva							
Godina	Mobilno bankarstvo - pravna lica	Mobilno bankarstvo - fizička lica	Internet bankarstvo - pravna lica	Internet bankarstvo - fizička lica	Plaćanje preko ATM - pravna lica	Plaćanje preko ATM - fizička lica	Ukupno
2020.	620.657	5.047.027	21.398.928	1.894.666	0	13.409	28.974.685

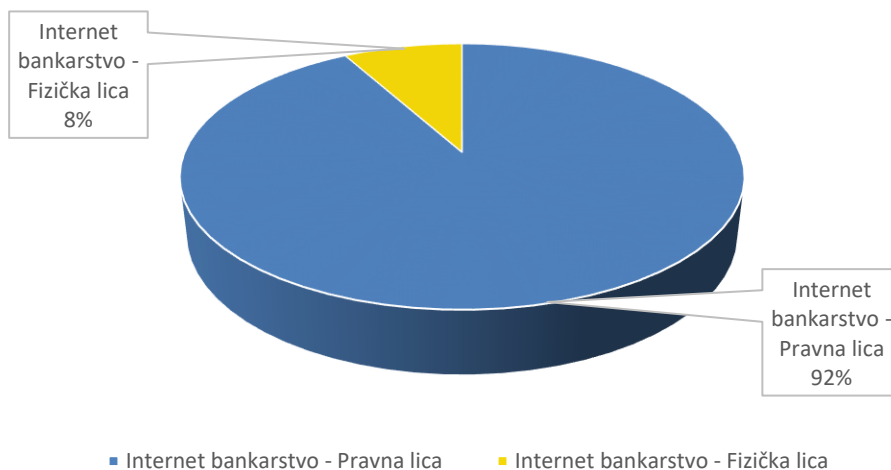
Vrijednost transakcija elektronskog bankarstva							
Godina	Mobilno bankarstvo - pravna lica	Mobilno bankarstvo - fizička lica	Internet bankarstvo - pravna lica	Internet bankarstvo - fizička lica	Plaćanje preko ATM - pravna lica	Plaćanje preko ATM - fizička lica	Ukupno
2020.	3.419.671.413	861.448.634	117.632.538.287	549.574.162	0	6.048.381	122.469.280.878

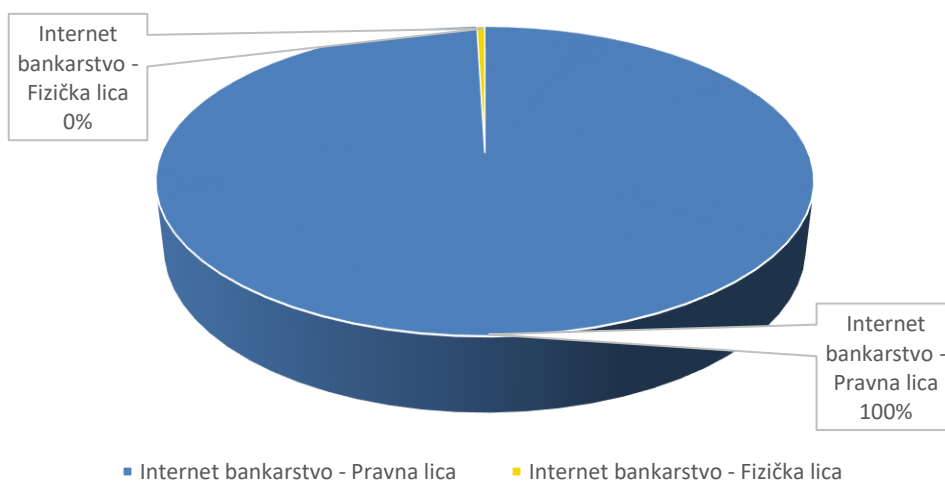
Vrijednost transakcija mobilnog bankarstva u 2020. godini

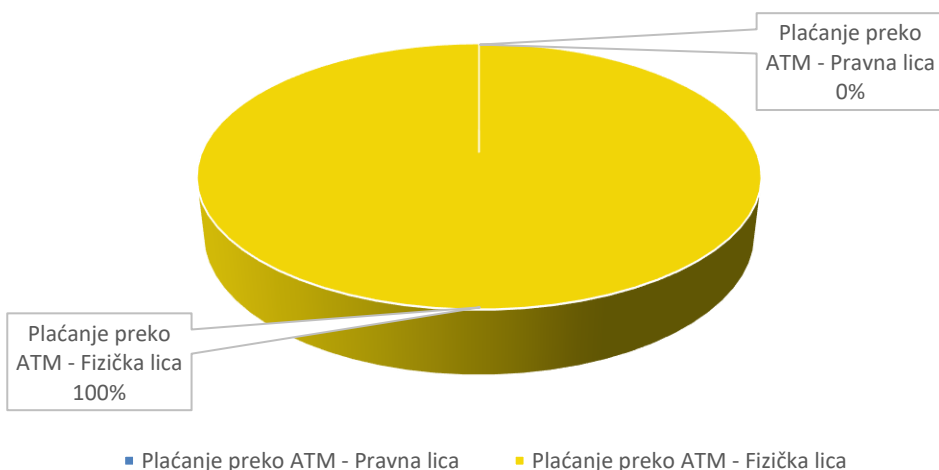
Broj transakcija internet bankarstva u 2020. godini

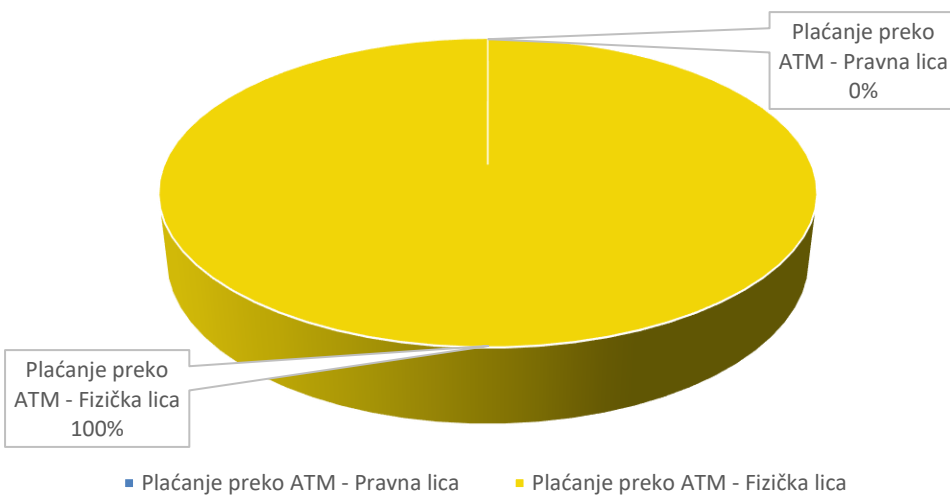
Vrijednost transakcija internet bankarstva u 2020. godini

Broj transakcija plaćanja preko ATM-a u 2020. godini

Vrijednost transakcija plaćanja preko ATM-a u 2020. godini

Ukupan broj transakcija elektronskog bankarstva u 2020. godini

